

Otázka: Templáři a templářský řád v Praze

Předmět: Kultura a historie

Přidal(a): Tomáš Havlíček

Obsah

Úvod

1..... První křížová výprava

1.1 Události před první křížovou výpravou

1.2 Vpád Turků

1.3 Clermonstký koncil

1.4 Křižácké tažení na Východ

2..... Vznik templářského řádu

2.1 Templářská mise v Evropě

2.2 Templářské řehole - základní body

2.3 Struktura řádu

2.4 Den v životě templáře

2.5 Symboly

3..... Templáři se stávají nadnárodní institucí

4..... Druhá křížová výprava

4.1 Ztráta Edessy

4.2 Zahájení druhé křížové výpravy

4.3 Templářská role v křížové výpravě

4.4 Neúspěšné obléhání Damašku

4.5 Hořké následky druhé křížové výpravy

5..... Křižácké hrady

6..... Templáři bankéři a obchodníci

6.1 Templářská bankovní síť

6.2 Mezinárodní templářské finanční služby

6.3 Templáři jako obchodníci

7..... Nástup Saladina

7.1 Bitva u Hattinu

7.2 Muslimové zabírají Jeruzalémské království

8..... Templáři se nevzdávají Svaté země

8.1 Poslední záchvěv templářů na Východě

8.2 Pád Akkonu

9..... Pád templářů

- 9.1 Filip IV., sličný
- 9.2 Stahující se mračna
- 9.3 Soud
- 9.4 Obvinění
- 9.5 Královy důvody
- 9.6 Mučení templářů
- 9.7 Zásah papeže
- 9.8 Chinonský pergamen

- 10... Zrušení řádu
 - 10.1 Dozvuky templářů

- 11... Templářská Praha
 - 11.1 Templářský klášter u sv. Vavřince zvaný „Jeruzalém“
 - 11.2 Uhříněves

- Závěr

- Seznam použitých zdrojů

Úvod

Tématem této seminární práce jsou templáři a templářský řád v Praze. Toto téma nás velice zaujalo, ať už díky jeho historii, která začala po první křížové výpravě, nebo tím, že templářský řád byl ve své době největším, nejmocnějším a nejvíce respektovaným řádem vůbec. Řád je zahalen řadou tajemství, které dodnes zatím nedokázal nikdo vysvětlit. Templářský řád

představuje fenomén, který nepřestává zajímat a fascinovat lidi po celá staletí.

Řád zažil rychlý vzestup i pád, o kterém budeme dále pojednávat v naší práci. Fenomémem se stal především z důvodu, že jej založilo pouze 9 rytířů, kteří díky své vycytralosti postupně získávali další zastánce a také proto se dostali k větší moci a bohatství. Řád se tak stal nejmocnějším křesťanským řádem středověku.

Cílem naší práce je vás provést celou historií řádu od úplného začátku až po jeho zánik. Naše teze tedy jsou: Jak celý řád fungoval? Jak pracoval? Proč je vůbec tento řád tak tajemný? Proč a z jakého důvodu zanikl? Byly snad Templáři vyznavači ďábla nebo se stali oběťmi chamtivého krále? Na tyto otázky se během seminární práce pokusíme odpovědět.

Praktická část této práce se bude zabývat templářským řádem, který působil v Čechách a na Moravě od roku 1232 n.l.

Za stěžejní publikaci, ze které budeme čerpat je kniha spisovatele Michaela Haaga „Templáři – fakta a mýty.

Při zpracování zvoleného tématu bude vycházeno z možných dostupných zdrojů.

1 První křížová výprava

1.1 Události před první křížovou výpravou

Z počátku přítomnost muslimů ve Svaté zemi nikterak nebránila přístupu křesťanských poutníků ke svatým místům a zároveň ani nijak neohrožovala bezpečí klášterů ani obyvatel samotných. Totiž i samotní muslimové putovali do Mekky, což je jeden ze základních kamenů jejich víry. Tyto svatá místa ať už pro muslimy nebo pro křesťany představovala jako velice důležitý zdroj výdělků, jelikož pro ně svatá místa představovala reálná a hmatatelná spojení s božím synem a postupem času se tyto poutě těšily čím dál tím větší oblibě a to i v době okupace muslimy.

Nejvíce populárním cílem cest se stal chrám Božího hrobu v Jeruzalémě, který byl postaven na místech, které byly spojeny s ukřižováním Ježíše Krista, s jeho hrobem a zmrtvýchvstání. (podle evangelií se právě tyto místa nacházely za branami Jeruzaléma).

V pozdějších letech po dobytí Jeruzaléma Arabskými vojsky roku 638 n.l., křesťanský lid pobýval v Jeruzalémském království naprosto bezproblémově a mírumilovně vedle svých muslimských spoluobčanů, se kterými obchodovali. V té době nebylo neobvyklé, že si křesťan vzal muslimku a naopak. Byla to tedy doba plná prosperity, růstu a všeobecného blaha království.

Na neštěstí se všechno v desátém století změnilo, díky nejednotě arabů, začala narůstat agrese muslimů. Tato situace se vyostřila roku 38. desátého století, kdy při oslavném průvodu o Květné neděli, která připomíná příjezd Ježíše Krista do Jeruzaléma, muslimští fanatici brutálně napadli křesťany zde žijící, zapálili Martyrium a vážně poničili kostel nesoucí název Anastasis. Po těchto nepokojích nastal opět mezi oběma stranami smír. Tedy až do roku 966. Toho roku totiž dav muslimů zaútočil na kostel znovu a zapálil střechu Martyria, jehož patriarcha se schovával v kádi s olejem, kde byl nalezen a upálen zaživa. Tyto činy napomohly k tomu, že se muslimové zmocnili východní části Božího Chrámu a postavili zde svoji novou mešitu. Bohužel, tohle byl pouze začátek ...

Na kraji roku 1004 egyptský vládce, který si podrobil Jižní Sýrii, Severní Afriku a Palestinu, započal radikální tažení proti křesťanskému lidu. Jejich majetek včetně církve byl zabaven, křesťanské symboly a znaky zničeny a kostely předělány na mešity. Takto bylo zničeno nebo přestavěno kolem třiceti tisíc kostelů a klášterů. Kvůli zachování svého života přestoupilo mnoho křesťanů, alespoň navenek na islám.

Rozhodující událost pro západ se odehrála roku 1009, kdy tehdejší vládce al-Hakím nařídil vydrancovat a srovnat se zemí nejsvětější křesťanskou budovu. Ničení Chrámu Božího hrobu bylo vykonáno s takovou zlostí, že i Kristova hrobka, přestože vytesána hluboko do skály, byla zničena pomocí krumpáčů a všechny stopy byly po ní zahlazeny. Po al-Hakímovi smrti roku 1021 dovolil jeho nástupce za přísných opatření byzantskému císaři na vlastní náklady obnovit chrám Božího hrobu a také opět povolil poutě za svatými místy. Ale i tak nebyly na cestách poutníci v bezpečí. Například roku 1064 muslimové napadli veliký neozbrojený zástup poutníků, které oloupili a některé i zabili. Křesťané také dokonce museli platit daň za ochranu, zvanou „chafara“.

Poutníci si také museli dávat pozor na muslimské zvyky, aby někoho omylem neurazili, nesměli se dívat na muslimské ženy, radovat se ani smát, aby si to muslimové nevyložili tak, že se jim křesťané posmívají.

Prostě a jednoduše práva a bezpečí křesťanských poutníků záviselo na muslimské vládě, která byla nestálá, plná agresivního chování, fanatismu, vydírání a hlavně plná rozepří. Do toho všeho se ve třetině jedenáctého století na Blízkém východě objevila nová hrozba v podobě agrese Turků, kteří postupovali dále na východ.

1.2 Vpád Turků

Oslabená arabská vláda plná rozkolů byla pro Turky jasnou pozvánkou ke vpádu na Blízký východ. Roku 1071 porazily byzantské vojsko, čímž si otevřely bránu do Malé Asie, Turci vyrazily také na jih, kde dobyli byzantské území. Byzantcům zbývalo už jen samotné hlavní město byzantské říše Konstantinopol a Fátimovcům (což byla tehdejší vládnoucí dynastie) odňali Jeruzalém.

Byzantský císař Michal VII. roku 1074 na tuto situaci reagoval s žádostí o pomoc samotného papeže Řehoře VII. Ten již roku 1063 požehnal křížové výpravě, která byla zaměřena proti muslimům ve Španělsku. Prosbu císaře Michala VII. však papež nevyslyšel.

Během osmdesátých let jedenáctého století Alexios I., což byl tehdejší byzantský císař započal proti tureckým Seldžukům protiútok, ve kterém se mu podařilo dobýt zpět pobřežní území podél Černého moře. Císař chtěl proti seldžuckým vojskům zakročit daleko razantněji, a proto se snažil získat si na svou stranu i vojáky, respektive žoldnéře z Evropy.

Kvůli tomu v roce 1095 požádal o pomoc nejvýše postaveného muže křesťanského středověku, papeže Urbana II. Místo papežovy diplomatické odpovědi o tom, jak západ nemá zájem jakkoliv se podílet nebo pomoci v boji proti Turkům na Blízkém východě, se však byzantský císař dočkal úplně něčeho jiného. Totiž o rok později roku 1096 napsala dcera císaře Alexiose I., vzdělaná historička a básnířka toto: „*Sjeli se odevšad, jeden po druhém, v plné zbroji a na koních i se vši ostatní výbavou, jíž bylo k válce třeba. Plni nadšení a odhodlání se hrnuli po všech hlavních cestách. S těmito bojovníky šel zástup prostých lidí, četnější než písek na mořském břehu nebo hvězdy na nebi. V rukách nesli palmové ratolesti a na zádech kříže. Šly s nimi také ženy a děti, které rovněž opustily svou domovinu. Jako potoky slévající se do jedné řeky řinuly se k nám ze všech stran v plné síle*“.[\[1\]](#)

1.3 Clermonstský koncil

V listopadu roku 1095 se konal v Clermontu, který se nachází uprostřed Francie koncil svolaný samotným papežem Urbanem. Záměr tohoto koncilu bylo, aby se zamezilo místním feudálním válkám, které už padesát let ničí Francii.

Papežovým záměrem bylo urovnání sporů tehdejší šlechty a poskytnout maximální podporu byzantskému císaři pro boj s Turky. Na oplátku doufal, že ortodoxní církev uzná nadřazenost Říma a díky tomu se obnoví jednotu křesťanstva. Zároveň také papež Urban II. chtěl dát výbojně evropské šlechtě prostor, ve kterém si bude moci realizovat své vojenské a dobovačné ambice.

Církev začínala opět nabírat na obrátkách, protože v té době měla hlavní slovo při jmenování světských hodnostářů, ale také působením na veřejném mínění prohloubila lidovou zbožnost.

Vše nahrávalo tomu, aby na západě začala nová éra náboženského zápalu, jehož konečným cílem bylo získat zpět ztracené Jeruzalémské království.

Urban II. oznámil, že poslední den koncilu, úterý 27. listopadu roku 1095 v reakci na žádost o pomoc byzantského císaře pronese svou závěrečnou řeč. Doufal, že kromě církevních zástupců si ho také přijde poslechnout prostý lid společně se zástupci francouzské šlechty, neboť si vojenské tažení na východ představoval jako rytířskou výpravu.

Koncilu se účastnilo na tři sta církevních představitelů, kteří zasedali v clermonstké katedrále. Onoho úterý se přišly podívat takové davy lidí, že papež musel svůj proslov přednášet za branami města na poli na pódiu. Podle dochovaných kronik a spisů se zdá, že v proslovu svým posluchačům vylíčil události, které se odehrávají na východě. Sděloval, že turečtí vojáci postupují do samotného středu Jeruzalémského království a křesťanských zemí, a jak statečný císař vytrvale odolává tureckému nátlaku. Dále popisoval, jak špatně Seldžukové zacházejí s tamním lidem, ničí a pálí křesťanské kostely a svatyně. Urban vyzdvihuje nedocenitelnou hodnotu Jeruzaléma a barvitě vysvětluje, čím vším si musí procházet poutníci na svých cestách. Na závěr svého proslovu pronesl tuto výzvu: *„Západ se musí vydat východu na pomoc. Ať šlechta přestane válčit mezi sebou a místo toho vede spravedlivou válku v Božím jméně. Těm, kdož zemrou v bitvě, budou odpuštěny jejich hříchy. Nechť se tato ozbrojená pouť (označení „křížová výprava“ se objevilo až ve třináctém století, když křížové výpravy skončily) vydá na cestu v létě, na svátek Nanebevzetí Panny Marie, 15. srpna, po ukončení sklizně. Bylo určeno, že vojska se shromáždí v Konstantinopoli.“* [2]

Proslov papeže Urbana II. přerušovaly výkřiky „*Deus lo volt!*“ – Bůh to žádá! Po ukončení motivační řeči se tato slova opět rozezněla a všichni přítomní se přidali. Samotný papež v takovéto ohlasy ani nedoufal. Prostý lid, ať už měšťané, řemeslníci i venkované, rytíři, bohatí nebo chudí se neohroženě cpali dopředu, aby následovaly papežova slova.

Papež jmenoval svým zástupcem na výpravě a jejím duchovním patronem biskupa z Le Puy. Ten se sám před devíti lety zúčastnil pouti do Jeruzalémského království. Každý, kdo

se k výpravě přidal, si musel nechat na svršek našít kříž z červené látky, na znamení toho, že stejně jako Ježíš Kristus nese i on svůj kříž. Každý kdo tak učinil, zároveň sliboval, že výpravu do Jeruzaléma dokončí.

Následně se do výpravy začali hlásit šlechtici v čele s Robertem, vévodou z Normandie, synem Viléma Dobývatele. Společně s dalšími aristokraty, rodinami, následovníky a přáteli přivedli k výpravě spousty těch nejrespektovanějších, nejzkušenějších a nejobávanějších válečníků Evropy.

Díky Urbanovi II. vzniklo daleko větší hnutí než by si kdy pomyslel. Tisíce a tisíce prostých i urozených lidí opustili své domovy a vydali se na východ osvobodit Svatou zemi od turecké okupace. Výpravu dokončil živý, pouze každý dvacátý.

1.4 Křižácké tažení na Východ

Křižácké vojsko se vydalo na cestu po menších skupinách. Mezi říjnem 1096 a dubnem 1097 dorazila čtyřiceti tisícová armáda do Konstantinopole, hlavního města byzantského království. Z tohoto vojska, bylo pouze čtyři a půl tisíce šlechticů nebo rytířů, zbytek byl prostý lid.

Tato nedisciplinovaná a nevytvořená „armáda“, ve které bylo i spousta žen a starších lidí naplňovala vůdce výpravy nedůvěřivostí. Podobně na tom byl i císař Alexios, neboť se obával jejich nevyzpytatelného chování a navíc armáda potřebovala dostatečné zásoby jídla. Císař tedy po domluvě s papežem nechal vojsko převést přes moře do Bosporu. Již v květnu téhož roku křižáci dobyli hlavní město Seldžuků Nikaiu.

Aby nedošlo k malicherným sporům ohledně Malé Asie, vůdce křižáckého vojska císaři přísahal, že římské říši navrátí zemi včetně jejich objektů, které byly její součástí.

Po dobytí hlavního nepřátelského města se císař Alexios postaral, aby Turci kapitulovali před jeho říšskými vojsky a ne před křižáckými. Na druhou stranu, ale i tak přes tuto spíše politickou situaci, císař obratně vedl a zásoboval křižáckou armádu. Byzantská a křižácká armáda si stále probíjela cestu jihem až do podzimu roku 1097, kdy se dostali před brány samotné Antiochie. Toto strategicky důležité místo společnými silami dobyli. Dobyté území však způsobilo rozkol mezi normandským vojevůdcem Bohemundem a císařem Alexiosem. Místo toho, aby normandský vojevůdce dostal svému slibu a navrátil toto území zpět říšskému království, prohlásil ho za svoje vlastní dominium.

Poté, co poutníci na cestě strávili necelé tři roky a urazili téměř pět tisíc kilometrů, konečně před sebou 7. června 1099 spatřili Jeruzalém.

Při bitvě o Jeruzalém bylo v řadách křižáků tisíc dvě stě rytířů a patnáct tisíc ostatních mužů schopných bitvy. Toto vojsko ovšem nebylo tak početné, aby se s ním dalo Jeruzalém obklíčit. Byli ovšem přesvědčeni, že bůh nad nimi drží ochrannou ruku. Proto 13. června s velikým zápallem zahájili útok a brzy se probyli vnější obranou. Bohužel měli příliš málo žebříků na to, aby mohli hradbu přelézt z více míst najednou a tak se museli stáhnout, než by došlo k větším ztrátám. Křižákům pomohla šťastná náhoda, totiž muslimové nechali s nedostatečně početnou obranou, nedaleký přístav Jaffa, který bez problémů dobyli. Jaffa byla plná zásob, zbraní, obléhacích strojů. V noci z 13. na 14. června křižáci znovu zaútočili na Jeruzalém. Dne 15. července se konečně probyli i přes severní hradby a křižácká armáda se začala řídit ulicemi Jeruzaléma. Muslimové se stáhli do svého posledního útočiště a to do mešity al-Aksá. Muslimský vládce potom nabídl za svůj život a život jeho osobního strážce poklad obrovské hodnoty. Oba muže poté křižáci vyprovodili za hradby města. To byli poslední muslimské životy, které zůstaly ušetřeny. Muslimové se sice vzdali, a křižáci jim slíbili bezpečí a ušetření životů, ale tafurové (křesťanští fanatictí radikálové) tento slib ignorovali a v noci všechny muslimy do jednoho pobili.

Dva dny od dobytí Jeruzaléma byla koruna nabídnuta Godefroiovi z Bouillonu, bohužel toho roku ještě zemřel a koruna připadla jeho bratrovi, který vládl jako král Balduin I.. Jeruzalémské království svou rozlohou zahrnovalo dnešní stát Izrael s územím, které se táhlo po obou březích řeky Jordán společně s Libanonem a jihozápadní Sýrii včetně Golanských výšin a také pásmo Gazy.

2 Vznik templářského řádu

Rozkoly v islámském světě, měly za následek rozpadnutí Blízkého východu do mnoha arabských emirátů. Křižácké státy též jako „Outremer“ do této mozaiky dobře zapadly a to muslimy silně znepokojovalo. Frankové sice s muslimy válčili, ale také s nimi uzavírali spojení, ale než o otevřené bitvy se spíše jednalo o šarvátky.

Mnoho těch, kdo do Svaté země přišli společně s první křížovou výpravou se vrátilo zpět domů na západ, hned jak boj o Jeruzalémské království skončilo. Na východě zbylo jen málo poutníků, kteří přišli s křižáky a zůstali zde. Následek to mělo takový, že se zde křesťanští páni potýkali s nedostatkem vojáků, kteří by bránili těžce dobytá území. V této době bylo ve Svaté zemi pouze dva tisíce rytířů. Ve městech bylo tedy bezpečno, ale na cestách se křesťanští poutníci

stávali častým a snadným terčem útoků nepřítele. Obzvláště otřesný útok se odehrál roku 1019 o Velikonocích. Početnou skupinu poutníků, kteří byli neozbrojeni a značně znaveni dlouhou a vyčerpávající cestou, náhle napadli egyptští nájezdníci. Během útoku zahynulo přes tři sta poutníků, čítající muže i ženy s dětmi a dalších šedesát bylo zajato a prodáno do otroctví. Právě za takovýchto okolností, kdy neozbrojení poutníci byly okrádáni, vražděni, znásilňováni, zotročováni a okrádáni se zrodil řád templářů.

Skupina devíti francouzských rytířů, nejvýraznější byl Hugo z Payns, který bojoval v první křížové výpravě, navrhli jeruzalémskému patriarchovi Warmundovi z Picquingy a králi Balduinovi II., že vytvoří ochranné společenství. Jeruzalémský král si dobře uvědomoval tuto problematiku. Takže dal Hugovi z Payns a jeho druhům za úkol chránit poutníky přímo na cestách. Tito rytíři museli složit slib chudoby, poslušnosti a cudnosti, a tak na Vánoce roku 1119 Hugo a jeho společníci složili své sliby před patriarchou v chrámu Božího hrobu, kde se sami pojmenovali jako „chudí vojáci Krista“.

Nový řád byl však oficiálně uznán v lednu 1120 v Nábusu. Tehdy bylo těchto devět vojáků Kristových oficiálně představeno na shromáždění světských a duchovních vůdců ze všech zemí Outremeru. Díky tomuto shromáždění se dostali do podvědomí významných osobností, například krále Fulka V. který jim přislíbil roční penzi. Fulkův čin následovali i další, kteří přispěli nemalými prostředky. Přesto jejich příjem byl velice skromný a sami vojáci byli také velmi chudí. Podle slibu oblékali jen darované šatstvo, tehdy ještě neměli ani svůj řeholní oděv.

Bílou tuniku s červeným křížem začali nosit až později. Samotná pečeť řádu mluvila sama za sebe. Pečeť zobrazuje dva rytíře jedoucí na jednom koni.

Další věc, která jim byla darována, bylo samotné sídlo. Jeruzalémský král si nechal postavit nové sídlo a to původní přenechal chudým vojákům. Jejich sídlem se tedy stal palác, který dříve býval mešita al-Aksá. Tato mešita byla také zvaná jako *Templum Solomonis*, neboť prý stávala na místě původního Šalamounova chrámu. Netrvalo dlouho a rytíři tuto souvislost promítli do svého řádového názvu. Od té doby jsou známí jako *Pouperes Christi Templique Solomonici* neboli, chudí vojáci Kristovi a Šalamounova chrámu, jedním slovem templáři.

2.1 Templářská mise v Evropě

Král Balduin II. v podzimních měsících vyslal velmistra templářského řádu Huga z Payns plavit se na západ verbovat nové ochránce poutníků a žádat papeže o jeho podporu. Jeruzalémský král, poslal dopis Bernardovi, opatovi cisterciáckého kláštera v Clairvaux.

Bernard jakožto energetický mladý muž urozeného původu si vybral cisterciácký řád, který byl znám svým striktním životem. Ve svých dvaceti šesti letech založil nové opatství, jehož se stal opatem a také ho sám pojmenoval, dal mu jméno Clairvaux, nebo-li Údolí světla. Záhy se stal jedním z nejváženějších a nejvýznamnějších církevních duchovních Francie i samotní papežští legáti se ho často žádali o radu. Opat Bernard si templářský řád ihned oblíbil, protože ho vnímal jako velice významný a užitečný přínos ve svaté zemi. K tomu jistě přispěl fakt, že bratr Bernardovy matky André z Montbardu byl jeden z devíti rytířů, kteří templářský řád založili. Bernard dvacet let po jeho smrti 20. srpna 1153 byl prohlášen Alexandrem III. za svatého a roku 1830 jej Pius VIII. prohlásil za učitele církve.

V dopise, který Bernard obdržel od Jeruzalémského krále stálo, že templáři usilují o schválení řádu papežem, který by jim, jak doufali, mohl přispět financemi i majetkem. Tyto prostředky by pomohly pokrýt náklady spojené s válkou a existencí řádu. Balduin moc dobře věděl, že Bernard je ta správná osoba, která by s tím měla pomoci.

Hugo z Payns se tedy vydal do Francie, kde řádu byly přislíbeny finanční prostředky, pozemky, koně, stejně tak i zbroj. Následujícího roku Hugo z Payns zamířil do Anglie.

Anglický král Jindřich I. ho s velikými poctami přijal a daroval řádu zlato, stříbro a značné pozemky. V Anglii ještě Hugo stihl založit první templářský klášter Chancery Lane, který se dodnes nachází na severu Londýna.

Další dary získal ze severního Skotska. Zakončení této mise se odehrálo v lednu 1129 v Troyes, kam se sjeli církevní hodnostáři, kterým předsedal již dobře zmiňovaný opat Bernard z Clairvaux. Velmistr řádu měl zde slavnostní projev, ve kterém zmínil důvod a smysl založení řádu a o průběhu jeho založení jako takovém. Dále zde představil řeholi řádu, která byla upravena podle kanovníků chrámu Božího hrobu a Bernardových regulích.

2.2 Templářské řehole - základní body

- účastnit se mší společně s kanovníky;
- společně jíst;
- nesmět hrubě hovořit ani tak vystupovat;
- nestýkat se s ženami;
- pokud templář bude kvůli svým povinnostem mimo kostel, může nahradit mši odříkáním modlitby otčenáše;
- templáři mohou vlastnit koně společně s malou družinou sluhů;

- rytíř je povinen poslušně poslouchat svého velmistra;
- templářský rytíř nesmí mít strach z boje a nesmí se z boje stáhnout, pokud není přesila vyšší než tři ku jedné;
- templář je vždy ochoten padnout v boji a přijmout korunu spasení a věčného života;
- templáři oblékají bílou tuniku, která symbolizuje očištění od starých hříchů, a nyní jsou hříchy neposkvřeny;
- vlasy jsou střiženy na krátko a vousy se neholí.

poznámka: Celkově tato řehole obsahuje sedmdesát dva klauzulí.

Bernard si však moc dobře uvědomoval, že vytvoření tohoto řádu mísí náboženství s rytířstvím a právě na základě rytířství, je potřeba aby templáři vlastnili také pozemky, budovy a vazaly, kteří jim budou odvádět desátky.

2.3 Struktura řádu

„Mezi hlavními pěti činovníky templářů byli velmistr, senešal, maršál, komtur Jeruzalémského království a drapier. Řád podléhal jen samotnému papežovi, žádné jiné duchovní nebo světské autoritě.

- **VELMISTR** - *velmistra jako vládce řádu volilo dvanáct starších templářů, číslo dvanáct symbolizovalo dvanáct apoštolů, přítomen byl ještě kaplan, který zastupoval Ježíše Krista. Mistr měl velkou, ale nikoli autokratickou moc.*
- **VELKÁ KAPITULA** - *sestávala ze starších činovníků. Všechna důležitá rozhodnutí velmistra - zda vstoupit do války, uzavřít mír, znepřátelit si cizí země nebo získat hrad - vyžadovala schválení kapitulou.*
- **SENEŠAL** - *velmistrův zástupce a poradce.*
- **MARŠÁL** - *zodpovídal za vojenská rozhodnutí jako nákup zbroje a koní. Pod jeho autoritu spadali místní velitelé.*
- **DRAPIER** - *se staral o řádová roucha. Vydával šat a lůžkoviny, odebíral rytířům předměty, o nichž se soudilo, že jsou nadbytečné, a rozdělával dary.*
- **KRAJOVÍ KOMTUŘI** - *mezi ně patřil i **KOMTUR JERUZALEMSKÉHO KRÁLOVSTVÍ**. Ten působil jako pokladník řádu a v rámci království měl stejné pravomoci jako velmistr, dále to byl **KOMTUR JERUZALÉMA**, který měl stejné pravomoci jako velmistr v rámci města. **KOMTURŘI AKKONU, TRIPOLISU a ANTIOCHIE** - každý z nich měl na svém panství pravomoci velmistra.*
- **OBLASTNÍ MISTRŮ** - *Francie, Anglie, Agragonie, Paitou, Portugalsko, Apolie a Uhry - měly*

svého nadřízeného vlastního mistra, který se zodpovídal velmistrovi.

- *RYTÍŘI, SERŽANTI a další TĚŽKODĚNCI-podléhali výše jmenovaným důstojníkům a jejich zástupcům.* **[3]**

2.4 Den v životě templáře

Přestože templář byl součástí vojenského řádu, byl to stále a především mnich, který v době míru žil mnišským životem.

- čtvrtá hodina ranní - vstát a zkontrolovat koně následně zpět na lože;
- šestá hodina ranní - účastnit se tří mší od šesti dopoledne mezitím cvičit popřípadě hřebelcovat koně;
- poledne - oběd obvykle vařené maso se zeleninou. Během jídla vládne naprosté ticho, protože během oběda kaplan předčítá z bible;
- třetí hodina odpolední - odpolední mše;
- šestá hodina večerní - večerní mše, po které následuje večeře;
- devátá hodina večerní - modlitba před spaním, templář dostane sklenici vína a vody, dále mu jsou přiděleny úkoly na zítřek. Na závěr dne se postarají o koně;
- půlnoc - templář se odebere na své lože, kde setrvá do čtvrté hodiny ranní.

2.5 Symboly

K hlavním templářským symbolům se řadí:

- heslo, kterého se drželi;
- templářská pečeť;
- bojová standarta;
- válečný pokřik;
- řádový oděv, bílá tunika s červeným křížem.

Hlavní patronkou byla Panna Marie, Ježíš Kristus a Svatý Bernard přezdívaný „otec řádu“.

3 Templáři se stávají nadnárodní institucí

Když první velmistr templářů Hugo z Payns v roce 1136 zemřel, jeho nástupcem a druhým velmistrem se stal Robert z Crayonu. Robert si nechal pojistit mnoha papežskými bulami veškerý nabytý majetek řádu z Troyes. Takže roku 1139 papež Inocent II. vydal bulu s názvem *Omme datum optimum*, jenž dala templářskému řádu dosud nevídanou moc. Přesněji řečeno, řád byl uznán jako nezávislá a stálá instituce v rámci katolické církve, což znamenalo, že templáři se zodpovídají pouze papeži. Templářům bula posvětila jejich roli obránců církve a bojovníků proti nepřátelům Ježíše Krista. V bule se dále píše, že templáři si volí svého velmistra bez vnějšího zásahu. Řádu byli přiděleni kněží, kteří se zodpovídali jen velmistrovi a to i přes to, že velmistr nebyl vysvěcen, to znamenalo, že nebyli závislí na biskupech v Outremeru ani v Evropě. Dostalo se jim pozemků, kde měli své soukromé hřbitovy. Byli osvobozeni od všech desátků včetně daní, naopak je sami mohli vybírat. Válečnou kořist, kterou templáři získali, patřila právem řádu. Dary, které se jim dostaly, chránila samotná Svátá stolice. Papež Evžen III. udělil řádu právo nosit svůj proslulý šat, bílou tuniku s červeným křížem. Tento šat značil, že templářský rytíř je připraven podstoupit při obraně Svaté země i mučednickou smrt.

Tato privilegia rozšiřovaly ještě další dvě buly. Roku 1144 *Milites Templi a Milita Dei 1145*. Společně s bulou *Omme datum optimum*, činily řád nedotknutelným. Tyto dokumenty tak připravily ideální podmínky k tomu, aby se v budoucnu řád mohl stát největším, nejbohatším a nejmocnějším rytířským řádem středověku.

4 Druhá křížová výprava

Díky konfliktům muslimských států, které sousedily s Outremerem, se křesťané začali obávat, dalšího vpádu do Svaté země. Nejobávanějším protivníkem byl seldžucký vůdce Zengí. Ten se prohlásil místodržícím Mosulu.

Zengí válkou a zavražďováním si záhy podrobil většinu Sýrie a kdyby turecký vládce a jeruzalémský král Fulk V. nebyli spojenci, dobil by i Damašek. Jako první však padl první křížáky založený stát Edessa, což odstartovalo druhou křížovou výpravu.

I mezi samotnými Franky nebyly neobvyklé spory, kvůli malichernostem. Takže, když roku 1144 Zengího početné a silné vojsko upřelo svůj zrak na Edessu, nebyl nikdo, kdo by ji bránil. Velký podíl na tom měl fakt, že právě nejbližší sousedi Edessy byli rozkmotřeni a zároveň v téže samé době zemřel král Fulk V. a vládu převzala jeho žena.

4.1 Ztráta Edessy

Když Zengí začal město obléhat zasekl se u mohutných městských zdí. Bohužel, nebyl, kdo by je bránil – řečeno slovy Viléma z Tyru „Všechny ty hradby by nás proti nepříteli ochránily, jen kdyby za nimi stáli muži ochotní bojovat za svou svobodu, muži, kteří by nepříteli srdnatě vzdorovali. Věže, hrady i valy nejsou městu k ničemu, když uvnitř není, kdo by je uvědoměle bránil. Když Zengí ve městě nenalezl téměř žádné schopné obránce, cítil se velice povzbuzen“^[4] Nakonec pomoc přeci jen dorazila, ale bylo už příliš pozdě, takže na Štědrý večer roku 1144 Zengí prolomil hradby a jeho armáda plenila, rabovala a masakrovala všechny, kdo jim přišel pod ruku. Ten kdo přežil upadl do otroctví.

4.2 Zahájení druhé křížové výpravy

V roce 1145 papež Evžen III. napsal francouzskému králi dopis, ve kterém ho žádá, aby podnikl křížovou výpravu na východ. Ludvík VII. tedy svolal své věrné a oznámil, že se na výpravu vydá a od svých poddaných žádal totéž, ale odezva byla velmi vlažná. Ludvíkovi bylo teprve pětadvacet let a měl pověst nerozvážného a chamtivého panovníka. Udělal tedy kompromis a šlechta souhlasila, že se s králem ještě jednou sejdou o Velikonocích v roce 1146 ve Vézelay v Burgundsku.

Ludvík zařídil, že toto setkání povede přítel papežů, králů a nejvíce obdivuhodný církevní hodnostář již dobře známý Bernard z Clairvaux.

Když se veřejnost dozvěděla, že ve Vézelay promluví samotný Bernard, sjeli se tam lidé z celé Francie, byla to taková masa lidí jako již dříve v památném Clermontu před první křížovou výpravou. Opět by se lidé nevešli do katedrály, takže se Bernardův projev uskutečnil na řečnickém podiu na poli za městem. Projev byl zaměřen vlastenecky, o tom jak křesťanští obyvatelé Svaté země žijí ve strachu z muslimského vládce Zengího. Bernard řeč zakončil, „Hledte, jak obratně vás Bůh chce spasit. Hříšníci, rozjímejte o hloubce jeho lásky a užasněte. O tom, co vám jest nyní učinit, nerozhodl člověk, ten záměr vychází ze samotného zřídla Boží lásky.“ Na což se ozvalo již dobře známé „Deus lo volt!“ – „Bůh to žádá!“^[5] Bernard své poselství šířil jak v Anglii, tak i v Německu. Především díky Bernardově zápalu se z druhé křížové výpravy stalo mezinárodní tažení proti islámským vojskům, a to jak v západní Evropě, tak i na východě.

4.3 Templářská role v křížové výpravě

Templářský řád byl už před druhou křížovou výpravou dost významný, o tom svědčí skutečnost, že 27. dubna 1147 se král Ludvík VII. a papež Evžen III. sešli v pařížském Templu – hlavní templářské ústředí v Evropě, aby zde probrali plány týkající se křížové výpravy. Na tomto setkání se dohodli, že templáři doprovodí francouzské vojsko na východ. Papež templáře pověřil, aby zde v templu měli v úschově poklad, ze kterého se výprava financuje. Od té doby je Templ spjat s označením banka Francie.

V září roku 1147, vojsko německého krále Konráda dorazilo do Konstantinopole. O měsíc později ho následovala francouzská armáda v čele s králem Ludvíkem VII.

První neúspěch se odehrál na konci října. Německý král se vydal se svou armádou přes Malou Asii. Se seldžuckým vojskem se utkal 25. října a dopadlo to katastrofálně, Němce porazili na hlavu. Přeživší, včetně krále Konráda se stáhli a připojili se k francouzské armádě, která putovala podél pobřeží. Naneštěstí Konrád onemocněl a stáhl se i se svým vojskem zpět do Konstantinopole. Na začátku ledna 1148 Francouzi jen s obtížemi postupovali dál úzkými průsmyky pohoří Kadmos, a stávali se snadným terčem seldžucké lehké jízdy, která byla specializovaná ve střílení šípu v plné rychlosti.

Zpustošené francouzské vojsko bylo na pokraji zkázy. Ludvík se rozhodl předat velení templářům, kteří vojsko rozdělili na menší skupiny. Díky jejich odvaze a organizačním schopnostem se jim podařilo vojsko odvést bez dalších ztrát do bezpečí do města Attaleia – (dnešní Antálie).

Ludvík měl v plánu armádu převést za pomoci byzantských lodí na východ. Dalším problémem bylo, že flotila je příliš malá na to, aby pojala celé vojsko. Ludvík tedy odplul jen s částí armády, ostatní museli přes souš. Pro většinu se tato cesta stala osudnou.

Když Ludvík zpočátku března dorazil do Antiochie, náklady spojené se zásobami a přepravou byly tak vysoké, že jestliže chtěl pokračovat, musel si vypůjčit od templářů. Částka to byla obrovská, větší než polovina ročního příjmu celého francouzského království.

4.4 Neúspěšné obléhání Damašku

Když francouzský král Ludvík VII. dorazil společně se svou armádou do Svaté země, přestože už nebyla tak početná kvůli ztrátám v Malé Asii, pořád vzbuzovala respekt, především těžká

jízda. Německý král Konrád se uzdravil a připojil se ke svému francouzskému protějšku. V Akkonu se 24. června 1148 sešli vojevůdci společně s tamní šlechtou. Tomuto koncilu předsedal teprve sedmnáctiletý jeruzalémský král Balduin III. Nesměla chybět účast templářů, ani západních králů Německa a Francie. Zengí byl již mrtev, ale po něm nastoupil jeho syn Núr ad-Dín. V Akkonu se především probíralo, kam a jakým směrem by se armáda měla vydat.

Druhá křížová výprava se tedy v červenci 1148 vydala do bohatého a váženého města Damašek. Armáda se utábořila před západními hradbami města, kde byli dobře zásobeni čerstvou vodou. Rozlehlé sady, ve kterých tábořili, však poskytovaly dobrý úkryt pro nepřátelské jednotky, které je odtud přepadaly. Proto se Ludvík a Konrád přesunuli k východním hradbám, kde byly holé pláně a mohli tak lépe zužitkovat svou těžkou jízdu. Nebyl zde dostatek vody a hradby byly z této strany vyšší. Křížákům tedy nezbylo nic jiného, než se stáhnout, aniž by svedli jedinou bitvu o město. Takto skončila druhá křížová výprava, naprostým fiaskem a ještě k tomu se francouzské království obrovsky zadlužilo.

4.5 Hořké následky druhé křížové výpravy

Odchod křížáckých vojsk ze Svaté země vyústilo v oslabení vztahů mezi Outremerem a Evropou, které se táhly po celé generace. Králové Ludvík a Konrád nezískali zpět Edessu, ani nedobyli Damašek, nebo nějaké jiné území. Navíc, díky jejich neschopnosti byly křížácké státy ohroženy mnohem více než před začátkem křížové výpravy.

Takovéto fiasko zasáhlo Evropu daleko více, než by si kdo pomyslel. Hlavně proto, že tuto výpravu vedli dva mocní muži z Francie a Německa a k této výpravě je vybízel a povzbuzoval jeden z nejváženějších duchovních Bernard z Clairvaux.

Od této chvíle se musela obrana Svaté země spolehnout převážně na síť hradů, které z většiny patřily nebo byly spravovány templáři.

5 Křížácké hrady

Od doby, kdy na východ dorazila první křížová výprava, začali křížáci stavět hrady. Hrady, stejně jako v Evropě plnily sídelní i administrativní funkci, zároveň plnily neméně důležitou roli a to obrannou či vojenskou. Během let však jejich defenzivní funkce převážila všechny ostatní. Frankové časem postavili celkem padesát hradů, či jiných opevnění.

Křižáci stavěli hrady na ochranu strategicky důležitých míst. Outremer sužoval nedostatek bojeschopných mužů, po dobytí Jeruzaléma 1099 se většina vrátila zpět do Evropy. Poté celé království bránilo pouze necelé tři tisíce vojáků.

Hrady nesloužily pouze k vojenským účelům, shromažďovala se v nich produkce kraje. Hradby byly někdy tak rozsáhlé, že dokázaly pojmout venkovská sídla včetně mlýnů společně s lisy na olivy, stájemi, kovárnami, kostely, krčmy, sklady s jídlem atd. Hrady byly obklopeny zahradami, vinicemi, sady nebo poli. Současně fungovaly jako administrativní centra.

Jedním z hlavních zdrojů příjmů byl vývoz. Především dřevo, které se vyváželo do Egypta, do Evropy, třeba léčivé byliny, koření a hlavně cukr. Ve dvanáctém a třináctém století většina zásob cukru v Evropě byla právě z východu. Většina zisků však putovala na platy žoldnéřů či rytířů nebo na údržbu hradů. Za takovýchto podmínek se templářský řád vyčleňoval svou nezávislostí. Měl vlastní zdroje, nezávislost a hlavně byl oddán své věci. To značně pomohlo k jejich zvyšující se vlivu.

Jelikož Frankům docházeli peníze, začali své hrady buď prodávat, nebo darovat vojenským řádům. Templáři postupně získávali do svého majetku významné hraniční hrady, které byly často odlehlé, osamělé a šlechta Outremeru o ně nejevila velký zájem. Bylo to pro templářský řád naprosto ideální, jakožto mnišský řád, který složil řeholní slib. Osamocené hrady sloužili bratrům stejně dobře jako kláštery. Navíc díky jejich disciplíně a přesvědčení se snažili hrady postupně vylepšovat. Jako mezinárodní organizace neměla o členy nouzi, protože si dokázaly zajistit stálý přísun mladých mužů z Evropy, kteří se snažili dostat morálním i náboženským povinností. Templáři i špitálníci dostávali darem i pozemky v Evropě, díky nimž brzy zbohatli. Kolem roku 1166 se v Jeruzalémském království nacházeli pouze tři hrady, které nepatřili templářskému řádu nebo špitálníkům. Pouze obrovský majetek templářů, nejen ve Svaté zemi, dovoloval řádu ovládat a bránit tak veliké území i se vzpamatovat ze všech ztrát a nezdarů.

6 Templáři bankéři a obchodníci

S postupem času se z Templářů stali mimo jiné i první bankéři Evropy. Jelikož Templáři byli mezinárodní organizací, získávali dary od šlechticů nebo od samotné církve. Dostávali jak finance, tak také statky, pozemky, budovy, hrady včetně jejich přilehlých vesnic, které spravovali a vybírali desátky. Templáři obchodovali snad se vším možným od dřeva, vlny až po olivový olej a otroky. Pořádali trhy a poutě za svatými místy. Jelikož z toho všeho slušně profitovali, za čas si postavili i vlastní početnou středomořskou flotilu, která převážela jak poutníky do Svaté země, tak také vojáky a zásoby. Především obchodovali se Španělskem,

Řeckem, Itálií a samozřejmě i s křižáckými státy.

Velkou roli v jejich úspěšném bankovníctví hrál fakt, že měli velice dobrou pověst. Proto se těšili velké oblibě mezi celou středověkou společností, která jim důvěřovala. Byl to řád veliký, mocný a disciplinovaný se spousty kontaktů, což z nich činilo ideální bankéře pro krále nebo pro samotnou církev.

6.1 Templářská bankovní síť

Ve Svaté zemi templáři především poskytovali vojenské služby, co se týče Anglie, Itálie a především Francie byl spíše jejich hlavní přínos finanční. Templářské budovy sloužili jako bezpečná úschovna peněz nebo vzácných předmětů či dokumentů. Během křižáckých výprav, jejichž následkem bylo větší přesun obyvatel, vyšší obchodní zisky a větší počet křesťanů, kteří mířili na svatá místa. Templáři poskytovali tzv. systém směnek, což znamenalo, že lidu bylo umožněno na základě předložené směnky, vybrat určitý finanční obnos, který si uložili v jedné z templářských komend v komendě druhé. Tento systém však vyžadoval velice pečlivé a přesné účetnictví, což u templářů nebyl nejmenší problém. Ať už byli v Pařížském či Londýnském Templu či v Akkonu, nebo kdekoliv, kde měli templáři komendu, vedli podrobný denní zápis a přehledy o transakcích. Zaznamenávali jméno vkladatele, částku, jméno daného pokladníka, datum a čas a na čí účet částka putovala. Poté tyto záznamy byly převedeny do větší evidence, která byla součástí velkého archivu. Templáři několikrát

vydávali podrobnou správu ohledně veškerých transakcí včetně původu a místa určení každé položky.

6.2 Mezinárodní templářské finanční služby

Z počátku majetek křižáků či dokumenty střežili templářští rytíři. Poté svou nabídku služeb přirozeně rozšířili přesněji o poskytování peněz z fondů během křížových výprav. Templáři si postavili ohromné bankovní lodě, z nichž si jednoduše půjčovali rytíři, šlechtici i králové peníze.

Jelikož značně financovali i samotné křížové výpravy, stali se nedílnou součástí evropského finančního systému. Roku 1215 si Anglický král Jan vypůjčil peníze od mistra londýnského templu. Půjčil si Balduin II., který ručil tzv. Pravým křížem. Díky těmto půjčkám se templářům

dostalo plno privilegií a výsad. Papežská bula a dekrety francouzského i Anglického krále zajistily plnou právní moc nad jejich statky a poddanými. Dále získali možnost pořádat jednou týdně zemědělské trhy a jednou ročně poutě. Kolem templářů se tedy motal veškerý obchod a templáři toho dokázali využít. V Anglii měli monopol na dodavatele ovčí vlny. Také jim byla udělena výjimka, která jim umožňovala neomezeně vyvážet veškeré zboží na východ.

Samozřejmě templáři bohatli také ze směňování cizích měn. Tuto službu využívali především nově příchozí poutníci ve Svaté zemi. Dalším zdrojem jejich zisku byly poplatky z půjčky. Co je, ale zajímavé je to, že se v žádných spisech nehovoří o žádných úrocích. Bylo to totiž z toho důvodu, že se chtěli vyhnout rozpakům, které by panovali mezi veřejností, kdyby se dozvěděli, že chudí rytíři Krista jsou lichváři. A tak činili skrytě, pod záminkou výdajů. Ačkoliv postupem času byli natolik odvážní, že se to nebáli přiznat. Jako třeba roku 1274 kdy Anglický král Edward I. templářům vyplatil částku v hodnotě 27 974 liver a dalších 5 333, 6 sou a 8 denierů za „správu, výdaje a úroky“. Celková sazba úroku tedy činila kolem dvaceti procent.

Templáři díky svým zkušenostem v oboru finančnictví, byly velice důležité pro církve i francouzskou korunu. Za vlády Filipa II., templáři dostali za úkol reformovat finanční úřad. Templáři během půl století dokázali královské příjmy zvýšit o dvacet procent, aniž by zvýšily daně.

Na druhou stranu vedlejší templářské fondy nebyly nikdy úplně v bezpečí. Pouze pařížský templ měl nálepku nedobytný. Ostatní komendy po Francii byly často vypleněny na příkaz samotného krále. Párkrát se to samé stalo i v Anglii či ve Španělsku. Takovéto loupeživé nájezdy však souvisely spíše s akutní nutností vladařů sehnat peníze. Templáři navíc vždy dostali požadované odškodnění, neboť králové si nemohli dovolit templáře znepřátelit na nějaký delší čas. Navíc, pokud by se tak stalo, templáři byli zaštitěni samotnou papežskou stolicí a nikdo z vladařů si nechtěl proti sobě poštvat papeže, jenž by ho exkomunikoval.

6.3 Templáři jako obchodníci

Jako obchodníci převážně dováželi koně, kterých byl na východě veliký nedostatek, dále železo nebo obilí a jiné zboží. Z počátku si templáři najímali soukromé dopravce. Na začátku třináctého století si začali stavět svou vlastní flotilu a měli silné zastoupení ve všech větších přístavech v křižáckých státech. Jejich hlavním přístavem se stal Akkon. Přístavní město Akkon bylo veliké a dobře opevněné, poskytovalo tím dobrou ochranu. Z outremerských přístavů vyplouvaly lodě na západ. Jedna z jejích nejčastější destinací byla Marseille ve Francii. Z Marseille přepravovali poutníky a obchodníky na Východ. Další významný přístav byl v Brindisi v Itálii, tento přístav

měl výhodu, protože se nacházel blízko Říma. Odtud se vyváželi již zmíněné koně, obilí, zbroj, zbraně, látky olivový olej nebo víno. Na Sicílii přesněji přístav Messina fungoval jako sklad pro zboží, které bylo dováženo z Katalánie nebo Provence. Templáři měli i svou evropskou flotilu a to především ve Španělsku a ve Francii.

Dalším zdrojem zisku byli otroci. Otroci, nejčastěji pocházeli z Turecka, Řecka a Ruska. Vinou válek, které probíhaly mezi jejich kmeny, se často zchudlí rodiče uchýlili k prodeji svého vlastního dítěte. Mnohem častější, ale bylo, že otrokáři napadli vesnici a unesli je. Otrokáři byly především Turci či Mongolové, kteří poté otroky přivedli na hlavní otrocké tržiště Ayas. Templáři je ve velkém kupovali a převáželi na Západ. V Evropě pomáhali s chodem templářských budov, obzvláště pak v jižní Itálii.

7 Nástup Saladina

Po smrti Núr ad-Dína roku 1174 se Saladin nechal jmenovat egyptským sultánem. Téměř ihned spěchal dobýt strategicky důležité město Damašek. Frankové teď pykali, za jejich neschopnost dobýt Egypt. Jednotná muslimská síla, nyní obklopovala vůbec poprvé celý Outremer. Navíc zdatný jeruzalémský král Amalrich zemřel roku 1147 a po něm nastoupil jeho mladý syn Balduin IV., který však trpěl leprou.

Saladin na konci roku 1177 byl schopen shromáždit dostatečný počet vojáků a vydal se za hranice Egypta. Templáři svolali všechny své rytíře a přeskupili se k obraně Gazy. Saladin se jim však vyhnul a vydal se do Aškalónu. Jeruzalémský král společně se svým velitelem armády Renaudem ze Chatillonu spěchal Saladinovi odříznout cestu, což se jim podařilo, protože se dostali za brány Aškalónu dříve než Saladinovi.

Saladinovou reakcí na tuto situaci bylo, že zde u hradem Aškalónu zanechal oddíl mužů, kteří město obklíčili. Sám Saladin vyrazil do nikým nebráněného Jeruzaléma. Balduin ihned zaslal templářům dopis, aby opustili Gazu a přidali se se svým vojskem k němu. Když se templáři přiblížili k městu, král vyrazil pronásledovat Saladina.

Dne 25. listopadu Saladin se svou armádou procházel kolem cesty z Jaffy do Jeruzaléma. Z ničeho nic se zjevili templáři a zaútočili. V těsné blízkosti templářů jel v předvoji i samotný král společně s Renaudem ze Chatillonu a s Bailianem z Ibelinu. Křesťanská armáda porazila Saladina na hlavu. Saladinovi se podařilo uniknout jen o vlásek, ale jeho armáda byla zničena. Uvádí se, že z jeho armády, která činila okolo tří tisíc mužů, přežilo pouhých deset procent. Toto vítězství, alespoň oddálilo pád jeruzalémského království.

Největší potíží bylo, že Saladin měl pořád velké vojenské zdroje, což jeruzalémský král nikoliv a tak nemohl vést proti Saladinovi protiúder, který by ho zničil. Saladin po porážce prozatím válčil v Egyptě, kde si upevňoval své postavení. Až do roku 1179, kdy obsadil Chastellet. Následujícího roku uzavřel s Balduinem dvouleté příměří kvůli obrovskému suchu.

Roku 1181 tuto dohodu porušil Renaud ze Chatillon. Jakož to uznávaný vojenský velitel, který vlastnil panství kolem Saladinovy hlavní cesty mezi Damaškem a Káhirou, často viděl, že tudy projíždí bohaté muslimské karavany. Jednoho dne, když si chtěl ukojit své vojenské potřeby, jednu karavanu napadl a sebral všechno cenné zboží a odjel pryč. A nebyl to jediný prohřešek Renauda. O rok později se situace ještě více vyhrotila. Renaudova flotila, která projížděla arabským zálivem, pustošila a drancovala egyptské i arabské přístavy. Dokonce si troufl i na Mekku či Medínu, dokud Saladinuv bratr, který měl na starosti velení nad loďstvem je donutil k útěku.

Saladin obdivoval rytířský kodex, proto se k nim na oplátku choval zdvořile, někdy i milosrdně. Nejznámější takovouto událostí, bylo obléhání hradu Kerak patřící Reynaldovi ze Chatillon. Jelikož zrovna slavili svatbu, Reynauldova manželka zaslala Saladinovi tácy s pohoštěním. Saladin uctivě poděkoval a taktně se zeptal, ve které komnatě budou novomanželé spát, aby je při svatební noci nerušil odstřelováním hradeb. Toto bylo spíše výjimkou, Saladin byl během své vlády často krutý a nebránil se krveprolití.

7.1 Bitva u Hattinu

Saladin začal 2. července 1187 obléhat město Tiberias, křižácké vojsko zaujalo výhodné obranné postavení. Křesťanská armáda vyčkávala na místě, kde byla dobře zásobená vodou a pastvou pro koně. Zde chtěli vyčkat na Saladina, který by k nim musel jít přes vyprahlou a rozpálenou poušť. Toho večera přišla špatná zpráva od Raimondovy manželky, o tom, jak sama čelí Saladinově obléhání Tiberiasu. O půlnoci toho večera se sešla rada, aby probrali, zda se vydat zachránit hraběnku, či zůstat zde ve výhodné pozici. Sám pán z Tiberiasu Raimond vyzýval radu, aby vyčkali na Saladina zde, protože pokud by s armádou riskovali pochod přes vyprahlou zem za nesnesitelné červencové výhně v plné zbroji, bude je to stát spoustu životů a sil. Rada společně s králem Guyem rozhodli, že zůstanou zde a vyčkají na příchod Saladina. Později té samé noci přišel do králova stanu velmistr templářů Gerard z Ridefortu. Ten prohlásil, že Raimond je zrádce, který už dříve měl dohodu se Saladinem a teď s ním uzavřel novou dohodu. A pokud by měli nechat Saladina dobýt Tiberias, který je od nich tak blízko, byla by to skvrna na templářském řádu i na králově cti.

Dne 3. července roku 1187 se vydala křesťanská armáda skrz rozpálenou a kopcovitou zem. Templáři měli tu výsadu, že jeli v čele. Cestou se utábořili ve vesnici Hattin, ve které měli najít vodní pramen, ale ukázalo se, že pramen je už vyschlý. Přečkali tedy noc bez vody v příšerném vedru na rozpálené suché rovině, kterou lemovaly kopce zvané Rohy Hatinnu a navíc muslimové po úbočí těchto skal zapalovali suché křoví. Přes noc se Saladinova armáda přesunula právě k vesnici Hattin. Když se templáři společně se špitálníky a vojskem jeruzalémského krále ráno vzbudili, zjistili, že jsou obklíčeni ze všech stran. Bitva to byla rychlá s hrůznými ztrátami na křesťanské straně. Jediným komu se podařilo přežít, byli Raimond z Tripoli a Balian z Ibelinu, kteří na králův rozkaz, spolu se svými rytíři vyrazili proti šikům nepřítele a prorazili si cestu ven.

Král a jeho věrní rytíři byli zajati. Saladin nechal na bitevním poli postavit stan. Do stanu poté přivedl krále společně s Renaudem z Chatillon. Saladin podal královi Guyovi pohár s vodou, čímž mu naznačil, že jeho život bude ušetřen. Naopak Renaudovi vyčetl jeho loupeživé útoky. Poté mu dal na výběr, buď přestoupit na islám, nebo zemřít. Renaud odvětil, že Saladin by měl přestoupit na křesťanství nebo bude navždy zatracen. Chvilí poté mu Saladin vlastnoručně usekl hlavu. Zajatce, od kterých očekával tučné výkupné, dovedl do Damašku, zbytek prodal do otroctví.

K templářům tak shovívavý nebyl. Kromě velmistra nechal všechny přeživší předvést a na místě popravit.

7.2 Muslimové zabírají Jeruzalémské království

Po bitvě u Hatinnu, se Outremer neměla už jak bránit. Akkon byl dobyt 10. července, 29. července padl i Sidon. Následoval Bejrút 6. srpna, ale Jaffa se odmítla vzdát. Muslimové ji tedy bleskově napadli a všechny obyvatele pobili. Aškalón se také 4. září vzdal. Saladin nařídil templářskému velmistrovovi, aby poručil templářům v Gaze, aby otevřeli brány. Templáři však velmistra poslechnout museli a tím ztratili Gazu. Všichni lidé prchali do Jeruzaléma. Jenže Jeruzalém měl velmi málo obránců a hlavně žádného velitele. Dokud se toho nechoпил Balian z Ibelinu, který po masakru u Hattinu zamířil do Jeruzaléma. Balian měl před sebou nelehký úkol připravit město na Saladinovo obléhání. Balian moc dobře věděl, že základem bylo pozvednout morálku a tak pasoval na rytíře každého urozeného chlapce staršího šestnácti let a třicet měšťanů. Všem bojeschopným mužům nechal rozdat zbraně.

Už 20. září Saladin dorazil před jeruzalémské hradby a 29. září zaútočil a jeho vojáci prorazili velkou část zdi. Křesťané ji však statečně bránili, avšak bylo jenom otázkou času,

kdy je Saladinova početná armáda přemůže. Bailin se tedy vydal do Saladinova stanu vyjednávat. Saladinovy proroci mu pověděli, že Jeruzalém musí být očištěn krví křesťanů. Jediné co by Saladina v tomto plánu zastavilo, byla bezpodmínečná kapitulace, pokud mu vyplatí za každého muže, či ženu pět a chlapce nebo dívku do 7 let po jednom denáru. Bailin souhlasil. Někteří se, ale nedokázali vyplatit a tak Bailin použil veřejné zdroje na jejich vyplacení. Templáři nyní neměli za úkol chránit Jeruzalém, ale dobýt ho zpět.

8 Templáři se nevzdávají Svaté země

Paradoxně templářský řád nikdy nebyl tak mocný jako ve století, kdy většinu území ovládal Saladin. Celý Západ se zděšením sledoval, jak si Saladin podmaňuje Outremer. Odpovědí na to byla třetí křížová výprava roku 1190. Této výpravě se zúčastnil francouzský král Filip II. a jeho anglický protějšek Richard I. přezdívaný „Lví srdce“ V řadě důležitých vítězství dobyl zpět i hlavní templářský přístav Akkon. Ve velké bitvě u Arsúfu roku 1191 za významné pomoci templářů porazil Saladina, následně získali zpět přístav Jaffa a město Aškalón.

Když se Richard I. přiblížil k Jeruzalému, velmistr řádu templářů mu radil, že pokud dobude Jeruzalém, nepodaří se ho udržet bez toho, aby ovládal vnitrozemí. Místo toho tedy uzavřel dohodu se Saladinem. Křesťané měli zbourat hradby v Aškalónu a na oplátku Saladin uzná pozice křesťanů podél pobřeží. Frankové se budou moci volně pohybovat beze strachu na svém území a také navštěvovat svatá místa včetně těch v Jeruzalému. Díky třetí křížové výpravě se tedy zajistila nejbližší budoucnost v Outremerských státech a především díky Richardovi, který většinou spoléhal na templáře. Těm se odvděčil darováním ostrova Kypr, jenž dobyl cestou do Svaté země.

8.1 Poslední záchvěv templářů na Východě

Mamlúcký sultán Kalaun, který si podrobil kromě pár posledních pobřežních měst celou Svatou zemi včetně Jeruzaléma, roku 1285 dobyl hrad špitálníků Magrad a o dva roky později přístav Latakii. Následovalo Tripolis roku 1289, když se tripoliští obyvatelé ocitli v bezvýchodné situaci, stáhli se k přístavu a odtud se některým podařilo odplout lodí.

Ostatní křesťany pobili. Po dobytí města se ještě mnoho Franků se svými rodinami stáhli na malý ostrov na dohled od Tripolisu. Mamlúci neváhali a vydali se za nimi. Na ostrově nezůstal jediný přeživší křesťan. Po masakru nechal Kalaun město srovnat se zemí.

8.2 Pád Akkonu

Když se Kalaun v listopadu 1290 vydal z Káhiry do Akkonu, přísahal, že nenechá naživu jediného křesťana. Cestou však onemocněl a náhle zemřel. V jeho odkazu však pokračoval jeho syn al-Ašraf Chalíl a brzy z jara roku 1291 dorazil s armádou před brány Akkonu a samotné obléhání začalo 5. dubna. V Akkonu v té době žilo přes čtyřicet tisíc lidí a každý muž schopný vládnout mečem zaujal místo na hradbách. Samotný templářský velmistr společně se svými rytíři se postavili do čela nočního útoku na muslimské šiky. Z počátku jim nahrával moment překvapení, ale později začali klopýtat přes provazy muslimských stanů a museli se stáhnout zpět za hradby Akkonu. Muslimským inženýrům se podařilo podkopat hradby a během následujících týdnů padala jedna věž za druhou. Dne 15. května, po šesti týdnech neustálého odstřelování, podlehl svým zraněním velmistr templářů a o tři dny později mamlúkové vnikli do města, všichni přeživší se nyní nacházeli v templářské citadele, která stále odolávala. Templářský maršál 25. května souhlasil s kapitulací, pod slibem bezpečného odchodu z města. V okamžiku, kdy templáři otevřeli bránu, mamlúci porušili slib a začali zneužívat chlapce a ženy, což templáře vyprovokovalo k protiúderu. Téže noci odplul templářský velitel i s pokladem. Templářský pevnost odolávala ještě další tři dny, pak byli všichni přeživší vyvedeni ven za hradby a byly jim useknuty hlavy. Město bylo vypáleno a rozmetáno. Tímto okamžikem končí téměř dvou seté templářské dobrodružství ve Svaté zemi.

9 Pád templářů

Tehdejší velmistr templářů Jakub z Molay, který ustanovil hlavní sídlo templářů na ostrovu Kypr, si budoucnost templářů představoval, tak že by měli vést novou křížovou výpravu na Východ, jelikož Západ stále doufal v znovudobytí Jeruzaléma.

9.1 Filip IV., sličný

Roku 1303 vydal papež Bonifác VIII. bulu s názvem *Unam Sanctam*. Ta, prohlašovala, že existuje jen jedna pravá církev a pro dosažení spasení je potřeba se jí podřídít ve všech duchovních i světských záležitostech. Tímto bula reagovala na prohřešky francouzského krále Filipa IV. Ten neustále potřeboval peníze na rozšiřování království a tak zavedlo daně také pro církve. Jelikož byl Filip nejvíce zbožným panovníkem, tak o sobě prohlašoval, že co by pomazaný

panovník, vládne z vůle boží a tím pádem se nemusí podřizovat ani papeži. Papežovou reakcí bylo sepsání buly pro Filipovu exkomunikaci. Než ji však stačil vydat, vtrhly Filipovi vojáci do papežova letního paláce ve městě Agnani nedaleko Říma. Filip si představoval, že uneseného papeže bude věznit ve Francii, kde ho také bude soudit za vraždu předchozího papeže a také jako kacíře. Když papeže vláčeli z paláce, obyvatelé města mu přispěchali na pomoc a francouzští vojáci se dali na útěk. Z Bonifáce se poté stal naprosto zlomený člověk a následujícího roku zemřel.

9.2 Stahující se mračna

Nový papež Klement V. se snažil Filipa IV. donutit, aby se podřídil jeho autoritě. Vsadil však na vzájemné přátelství. Templářský velmistr přišel s plánem na novou křížovou výpravu a její financování, přičemž by templáři zaplatili více než polovinu nákladu na výpravu. Podle Filipa však nejdůležitějším předpokladem bylo sloučení templářského řádu s řádem špitálníchů a on jako bohem vyvolený král jeho nejvyšším představeným nového řádu. Tento řád by měl být novou zbraní Francie.

Papež Klement se v květnu 1307 sešel s velmistrem řádu templářů a špitálníchů. Papež si chtěl vyslechnout jejich názory ohledně sloučení řádů a o nově vznikající křížové výpravě. Oba velmistři se shodli, že sloučení by přineslo pár výhod, ale na druhou stranu řády si snažili konkurovat a proto se vždy snažili být tím lepším řádem než ten druhý a zároveň se navzájem doplňovali.

Po tomto setkání se Jakub z Molay vydal do Paříže. Zde se 12. října roku 1307 zúčastnil smutečního obřadu, na kterém sám držel jeden provaz zajišťující rakev sestry krále Filipa. Tímto gestem dal najevo své upřímné přátelství vůči královské rodině. Na obřad byli pozváni i ostatní vůdci templářského řádu sídlící obvykle na Kypru. Dalšího rána pátek třináctého Jakuba z Molay zatýká na příkaz Filipa IV. královská stráž, stejně jako všechny templáře na území Francie.

9.3 Soud

Nikdo z řádu nic takového nečekal. Jejich zatčení probíhalo ve stejnou hodinu na celém území. Ve Francii bylo celkem odvedeno přes dva tisíce mužů. Všichni byli převezeni do pařížského templu, kde byli vězněni. Některým templářům se podařilo uniknout, ale časem byli stejně všichni dopadeni.

K úspěchu takovéto akce jistě přispěl fakt, že již před lety francouzský král nechal pozatýkat židy a italské bankéře, vyhnal je ze země a jejich veškerý majetek zabavil.

9.4 Obvinění

Francouzský král Filip IV., Sličný, templáře obvinil z kacířství, že při přijímání do řádu se zřikávali Krista. Údajně také uctívali satana jménem Bafomet. Toto zatčení bylo velice neobvyklé, protože zatýkání probíhalo v režii krále, nikoliv církve. Další ranou pro templáře bylo, že byli podřízeni pouze církvi a ta jim na oplátku zaručovala naprostou ochranu a nyní je žene před soud světská moc.

Nejzajímavější na tom však je, že toto zatčení Filip provedl naprosto legálně a to díky mezeře v zákoně. Totiž když před osmdesáti lety hýbalo Francií katarské kacířství, které bylo na tolik rozšířené, že roku 1230 papež Honorius II. rozšířil pravomoc inkvizitora Francie. A to tím, že může obvinít z kacířství také dosud nedotknutelné řády. Toto se týkalo templářů a špitálníchů. Po vymýcení kacířství však na tuto dočasnou pravomoc papežský stolec zapomněl a tedy ji nezrušil.

9.5 Králový důvody

Je možné, že všem obviněním Filip věřil a snažil se tedy zastavit další šíření kacířství v řádu. Což byla částečně pravda, protože některé praktiky obnášeli plivání na kříž či zavrhování Krista, byť jen na oko. Ale největším Filipovým motivem bylo jistě touha a potřeba se zmocnit obrovského bohatství templářského řádu. Navíc francouzská koruna dloužila řádu obrovskou sumu peněz a král ji určitě nehodlal vrátet.

9.6 Mučení templářů

Templáři byli za účelem doznání mučeni, které bylo až nezvykle kruté. Mnoho templářů zemřelo při takzvané „církevní proceduře“. Ta spočívala v tom, že při ní bylo zakázáno lámání kostí nebo tečení krve. Místo toho byli templáři natahováni na skřipci až do vykloubení údů, drženi v kopce jen o vodě a chlebu. A nekrutější trest ze všech bylo namazání chodidla tukem a položení k otevřenému ohništi.

9.7 Zásah papeže

Když se papež dozvěděl o zatčení templářů, byl v šoku, protože se to netýkalo pouze budoucnosti templářů, ale samotné papežské stolice. Papež usiloval o vydání všech templářů církvi, která je bude soudit. Papežův rozkaz francouzská monarchie odmítla splnit. Proto tedy papež vydal bulu *Pastorali Praeeminentiae*, v níž vyzýval všechny evropské panovníky k zatčení a vydání templářů. Tím dal Filipovi jasné ultimátum, co platí pro celou Evropu, platí i pro Francii. Filipa tedy pochválil za jeho náboženský zápal, ale nyní celou kauzu s templáři přebírá církev. Jednalo se o úspěšný tah, protože Filip poslal papežovi dopis, že mu templáře vydá. Filip s papežem byli domluveni tak, že mu templáře pošle na hrad Chinon. První konvoj templářů, který se skládal především z odpadlíků s nízkými hodnostmi. Druhý byl daleko cennější, protože v něm byl velmistr řádu společně s dalšími třemi významnými osobami. První konvoj dorazil v pořádku. Ale druhý byl zastaven těsně před hradem a poslán zpět. Král to zdůvodnil tím, že všichni byli příliš nemocní na to, aby cestu dokončili. To byla samozřejmě lež, král se totiž obával, že templářské vůdce papež shledá nevinými.

9.8 Chinonský pergamen

Podle chinonského pergamenu se v naprostém utajení uskutečnil výslech templářů na hradě Chinon, kde byli templáři vězněni. Tohoto výslechu se účastnili tři kardinálové, kteří tvořili tajnou papežskou vyšetřovací komisi. Na straně druhé dva vysokí hodnostáři královského dvora. Toto slyšení probíhalo od 17. do 20 srpna roku 1308. Těmi vyslýchanými byli: Raimbald z Caronu, mistr Kypru, Geoffreye z Charney, mistr Normandie, Geoffreye z Gonnvill, mistr Poita a Akvitánie, Hugo z Pairaud vizitátor řádu a velmistr řádu Hugo z Payns.

Když kardinálové předali správu o výslechu, Klement všechny shledal nevinými a uděluje absoluci všem vůdcům. Největší chybou však bylo, že se tento pergamen, který očišťuje všechny templáře ztratil. Než se stačil najít, tak král Filip IV. na nic nečekal a nechal všechny vůdce popravit.

poznámka: *Chinonský pergamen se našel až roku 2001 ve vatikánských archivech.*

10 Zrušení řádu

Pod nátlakem a výhrůzkami francouzského krále Filipa IV., byla tedy ke dni 22. března roku 1312 sepsána bula s názvem *Vox in Excelso*, ve které bylo psáno, že ačkoliv templáři nebyli odsouzeni ani uznáni jako kacíři, jejich řád byl natolik očerněn, že by dál nemohl existovat. O dva měsíce později byla napsána další bula, ve které stálo, že majetek přebírá řád špitálníchíků. Téměř ihned poté si Filip vybral velikou sumu peněz na úhradu výdajů, které vynaložil během soudu s templáři. Definitivní tečkou za řádem templářů se označuje datum 18. března roku 1314. Tehdy byl poslední velmistr Jakub z Molay, společně s dalšími vůdci templářského řádu, po sedmi letech věznění upáleni za živa na ostrově Ile des Javiaux na řece Sieně.

10.1 Dozvuky templářů

Británie

Ačkoliv roku 1307 král Filip IV. nařídil zrušit templářský řád, anglický král Edward II. odmítl, neboť tvrzení, že templáři jsou kacíři, mu přišlo nepravděpodobné. Templářským rytířům tedy stačilo učinit prohlášení „Jsem nevinný a má čest byla hrubě pošpiněna.“ Ihned poté mu církev udělila odpuštění a poslala rytíře poklidně dožít svůj život do kláštera. Řád byl, ale rozpuštěn a majetek byl přidělen zpět šlechtě nebo špitálníchíkům. Takovýto osud měli i templáři ve Skotsku.

Španělsko - řád Rytířů z Montesy

Ve Španělsku byli templářští rytíři prohlášeni za nevinné. Také ve Španělsku se těšili veliké úctě a popularity, obzvláště po osvobození Iberského poloostrova, kdy za výrazného přispění templářského řádu Arabové byli vytlačeni.

Ovšem papežskou bulu Klementa V. museli respektovat. Španělský král Jaime II. nechtěl, aby veškerý majetek dostali špitálníchíci. Takže se svolením papežského stolce roku 1317 vytvořil nový řád s názvem Rytíři z Montesy. Tento řád přebíral od templářů veškerý majetek a území dokonce i členové zůstali stejní. Řád templářských rytířů existoval tedy dál, pouze pod jiným názvem až do roku 1587.

Portugalsko - Řád Krista

Portugalsko, které vzniklo za přispění templářského řádu, dal tak vzniknout jeho samostatnosti a nezávislosti v době okupace s muslimy. Roku 1319 dal portugalský král Diniz, opět se svolením papeže templáře přejmenovat na Řád našeho pána Ježíše Krista. Po čtyřech letech dostal Diniz svolení převést předchozí majetek templářů na nový řád. Byl to opět naprosto

stejný řád, akorát s jiným názvem s tím rozdílem, že se nepodřizovali církvi nýbrž portugalské koruně. Řád fungoval do roku 1834.

11 Templářská Praha

Do Čech byli Templáři uvedeni za krále Václava I. asi roku 1230. Prý se sem dostali od některých českých šlechticů, kteří řád poznali ve Francii. Brzy se potom Templáři dostali na Moravu. Kniha uvádí, že sídla Templářů v Čechách a na Moravě náležela k velkopraeceptorátu (přesněji k alemanskému a slovanskému). V Praze jsou zmínky o Templářích již před rokem 1232, přesněji na Starém městě u kostela sv. Vavřince, který podle Hájka nechal vystavět sv. Václav už roku 927. Kostel se rozšířil a Templáři si kolem vybudovali komendu. Najisto víme, že měli komendy v Čakovicích (nejedná se o Čakovice v Praze, ale o Čejkovice na Hodonínsku, jak bylo později vysvětleno ze zápisu z listiny) a v Uhříněvsi. Roku 1292 byl komturem Bratr Ekko, téhož roku bylo v Uhříněvsi podací právo ke kostelu ve Stodůlkách u Prahy.

11.1 Templářský klášter u sv. Vavřince zvaný „Jeruzalém“

Tento klášter se později jmenoval klášter sv. Anny. Nachází se na Starém městě, Praha 1. Klášter je jeden z mála listině a archeologicky potvrzených templářských majetků v Čechách. Byl to jeden z předních zemských klášterů v „provincii“ Čechy, Morava a Rakousy. Jeho historie se táhne již od roku 1294. Existenci kláštera potvrzují dvě listiny. Jedna z roku 1294 a druhá z roku 1313. Z kronik je to pak zápis vztahující se k roku 1245, kdy se jedná o Druhé pokračování Kosmovy kroniky. Původní rotundu nechal postavit v roce 927 sám patron země České sv. Václav a právě on jej zasvětil sv. Vavřinci. K tomuto kostelu dal v roce 1253 přistavět řádový klášter údajný zemský mistr Ronovec Petr Berka z Dubé, a nazval jej Jeruzalém. Po zrušení řádu se tento klášter prodává dominikánkám od sv. Anny na Újezdě pod Petřínem. Od roku 1324 až do roku 1339 byl kostel přestavován. Templářský kostel sv. Vavřince byl zbořen a na jeho místě byl postaven velký gotický chrám sv. Anny. V době husitů byl klášter ušetřen a to jen díky tomu, že jeptišky byly přinuceny k přijímání podobojí. Všechny tyto nedoložené informace jsou podle Václava Hájka z Libočan. Jednalo se o kronikáře, který strávil poslední dobu svého života v tomto klášteře a po smrti všechno svoje jmění odkázal klášteru. Byl pohřben vedle klášterních dveří. Náhrobní kámen Václava Hájka byl nad jeho hrobem vyvěšen až do 19. století. Klášter byl zrušen císařem Josefem II. roku 1782. Ostatky všech, zde pohřbených byly vyzdviženy. O jejich osudu víme díky historickému kalendáři Jana Rulíka

z roku 1804, kde se taky dozvíme, že byl při zdvižení kostí Hájka v tehdejší chrámu sv. Vavřince u sv. Anny. Tento chrám jsem byl navštívit a poptal jsem se na jeho minulost a na přístupnost. Chrám je veřejnosti nepřístupný. Výjimkou je cateringová akce pořádána firmou, nebo koncert. Chrám musí být předem zarezervován.

11.2 Uhříněves

Nejvíce zpráv o templářích v Uhříněvsi najdeme v Uhříněvském muzeu, které je jedno z třech muzeí u nás, která mají stálou templářskou expozici. Nalezneme ji zde pod názvem „Nejstarší dějiny Uhříněvsi“. Můžeme se tu dozvědět, že Uhříněves je spolu s Čejkovicemi na Hodonínsku jednou z hlavních zemských komend tehdy chystané provincie Čechy, Morava a Rakousy. Právě zde byl na přelomu 13. a 14. století komturem mistr Ekko. Nejstarší záznamy o Uhříněvsi pocházejí z let 1227 a 1228, kdy „Ugrina ves“ byla majetkem kláštera sv. Jiří na Pražském hradě. První potvrzený listinný záznam o Templářích v Uhříněvsi je z roku 1292. To už ale víme, že zde Templáři nějakou dobu byli. Roku 1292 už zde měli postavenou svojí komendu. To znamená, že byli v Uhříněvsi už před rokem 1292.

V roce 1292 hraběnka Marie z Hardeku a její syn Oldřich II. z Hradce postoupili komendě bratří křižovníků vojska Templu v Uhříněvsi podací právo kostela ve Stodůlkách, spolu s desátkou a třemi poplužními. Přesnou lokaci templářské komendy ale neznáme. Po zrušení templářského řádu v r. 1312 připadla Uhříněves s příslušenstvím johanitům. Ti buď postavili na místě tvrz a komendu začali využívat jinak, nebo komendu přebudovali na tvrz. Ta johanitská tvrz se v písemných pramenech zmiňuje až k roku 1436, kdy jí král Zikmund Lucemburský prodává s celým příslušenstvím Janovi z Kunvaldu. Komenda se mohla nacházet na třech místech - zámek Uhříněves, kostel Všech svatých a nejstarší budova v Uhříněvsi - tzv. „Starý mlýn“. S největší pravděpodobností byla templářská komenda umístěna na zámku nebo na místě kostela Všech svatých. Nejméně pravděpodobný je tedy Starý mlýn. Je ale možné, že tento mlýn zažil templářský řád.

Závěr

Řád templářů byl založen devíti rytíři na Štědrý večer roku 1119 v chrámu Božího hrobu, v Jeruzalémě. Jako hlavní sídlo si zvolili Šalamounův chrám. Templářský řád se zavázal k ochraně Svaté země včetně křesťanských svatyní, ale především chránil poutníky na cestách, kteří podnikali poutě za svatými místy. Záhy se z templářů stala uznávaná mezinárodní organizace.

Dostávalo se jí darem spoustu pozemků, polností a majetku. Zároveň králové i papežové ji udělovali zvláštní práva a privilegia, které si vysloužila za svou oddanost a udatnost při obraně jeruzalémského království. Řád se stal průkopníkem v oblasti bankovníctví a finančnictví, kdy vytvořil rozsáhlou finanční síť, která se rozpínala od Londýna přes Paříž až po Eufrat a Nil. Přestože, šlo o nejbohatší řád středověku, jeho členové žili velmi prostě. Nebyli to však muslimové na Východě kdo jim zasadil ničující úder, nýbrž křesťané v Evropě. Přesněji řečeno Francouzský král Filip IV., Sličný. Ten v pátek třináctého roku 1307 vydal rozkaz o zatčení všech templářů. Templáři byli obviněni z kacířství. Definitivní konec přišel 18. března 1314, kdy byl upálen poslední velmistr templářů.

Velice nás, ale zaujal fakt, že templáři se stali výhradním dodavatelem otroků do Evropy, především do jižní Itálie. Otroci zde byli prodáváni jako levná pracovní síla. Dále si templáři nechávali platit daň z míru a nebáli si říci o úroky z půjček, přestože jejich oficiální název je „Chudí rytíři Krista a Šalamounova chrámu.“

Přestože templářský řád oficiálně zanikl, víme, že část členů přešla do jiných církevních řádů a jejich práce i odkaz tak pokračuje. Ale je tomu opravdu tak? Je opravdu možné, aby do posledního kořínku zanikl tak rozvětvený strom moci, vlivu a inteligence jakým templářský řád byl? Dle historických pramenů opravdu oficiálně ano, ale... .

Domníváme se, že v této otázce se historici, vědci, církev ani obyčejní milovníci historie nikdy nemůžou shodnout.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

BOHEMICUS, Templarius. *Praha templářská: Praga templariorum*. V Berouně: Machart, 2014. ISBN 978-80-87938-11-9.

HAAG, Michael. *Templáři: fakta a mýtus*. V Praze: Slovart, 2011. ISBN 978-80-7391-444-8.

FRALE, Barbara. *Templáři a Kristův rubáš*. Praha: Argo, 2011. ISBN 978-80-257-0404-2.

Filmové/dokumentární zdroje

Templáři, rytíři i křesťanský řád. In. *Historie.cz* [televizní dokument] ČT24 21.9.2013

Křížová výprava do pekel. [televizní dokument] Německo, 2004

Templáři, poslední zůstává. [televizní dokument] Británie, 2011

[1] *Europe: revue littéraire mensuelle*. 2011. Paris: Centre national des Lettres, 1923. ISBN 978-80-7391-444-8. ISSN 0014-2751 s. 67

[2] *Europe: revue littéraire mensuelle*. 2011. Paris: Centre national des Lettres, 1923. ISBN 978-80-7391-444-8. ISSN 0014-2751.

[3] *Europe: revue littéraire mensuelle*. 2011. Paris: Centre national des Lettres, 1923. ISBN 978-80-7391-444-8. ISSN 0014-2751 s.121

[4] *Europe: revue littéraire mensuelle*. 2011. Paris: Centre national des Lettres, 1923. ISBN 978-80-7391-444-8. ISSN 0014-2751.s105

[5] *Europe: revue littéraire mensuelle*. 2011. Paris: Centre national des Lettres, 1923. ISBN 978-80-7391-444-8. ISSN 0014-2751.s 106